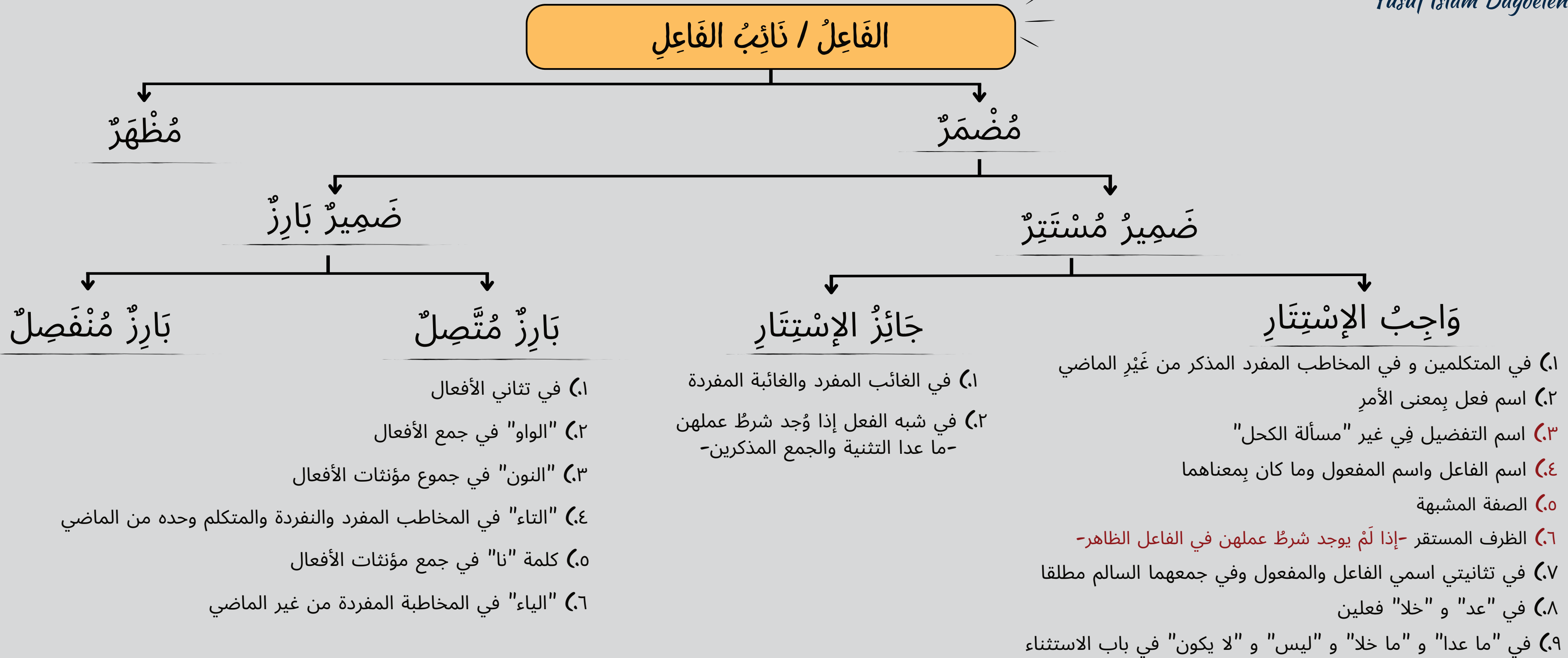

الْمَرْفُوعَاتُ

وَاجِبُ الْإِسْتِثَارِ

Amil hiçbir surette sarih (açık) isme isnad edilemeyip sadece müstetir (gizli) zamire isnad edilebiliyorsa o müstetir zamire istitari-gizlenmesi vacip olan zamir denir.

Fail ve Naibi Failin Şu Yerlerde Gizlenmesi Vaciptir:

1.) Müfret Müzekker Muhatab ve Mütekellimlerde (Fiili Mazi Dışındakilerde):

أَضْرِبُ أَنَا مُتَكَلِّم نَضْرِبُ نَحْنُ مُتَكَلِّم تَضْرِبُ أَنْتَ مُخَاطَب

2.) Emir Manasında Olan İsim Fiillerde:

نَزَالِ أَنْتَ إِسْمِ فِئْل (in, konakla!) صَهْ أَنْتَ إِسْمِ فِئْل (sus, konuşma!) مَهْ أَنْتَ إِسْمِ فِئْل (sakın, men et!)

3.) Kühl Meselesi Dışındaki İsmi Tafdilde:

زَيْدٌ أَفْضَلُ مِنْ عَمْرِو هُوَ إِسْمِ تَفْدِيل (amel şartı yok)

4.) İsmi Fail, İsmi Meful ve Bunların Manasında Olanlarda (İsmi Müstear-İsmi Mensub):

جَائِي ضَارِبٌ هُوَ إِسْمِ فِئْل (amel şartı yok) جَائِي أَسَدٌ هُوَ إِسْمِ مُسْتَعَار - مُجْتَرَى (amel şartı yok)

جَائِي مَضْرُوبٌ هُوَ إِسْمِ مَعْفُول (amel şartı yok) جَائِي هَاشِمِيٌّ هُوَ إِسْمِ مَنَسُوب - هَاشِمٍ (amel şartı yok)

5-6.) Sıfatı Müşebbehede ve Zarfı Müstekarda:

جَائِي حَسَنٌ هُوَ سِفَاتِي مُشَبَّهَةٌ (amel şartı yok) فِي الدَّارِ زَيْدٌ هُوَ زَرْفِي مُسْتَعَار - حَصْلٌ (amel şartı yok)

7.) İsmi Fail ve İsmi Mefulün Tesniye ve Cemilerinde (Zahir Failde Amel Şartı Tutsa Bile):

جَائِي رَجُلَانِ ضَارِبَانِ هُمَا إِسْمِ فِئْل - تَسْنِيَّة جَائِي رَجَالٌ ضَارِبُونَ هُمْ إِسْمِ فِئْل - جَمْعِي مُزَكَّر

جَائِي رَجُلَانِ مَضْرُوبَانِ هُمَا إِسْمِ مَعْفُول - تَسْنِيَّة جَائِي رَجَالٌ مَضْرُوبُونَ هُمْ إِسْمِ مَعْفُول - جَمْعِي مُزَكَّر

8.) Fiil Manasında Olan "عَدَا" ve "عَدَا" Lafzılarında:

جَائِي الْقَوْمُ عَدَا / عَدَا زَيْدًا هُوَ فِئْل manasında

9.) İstisna Manasında Olan "عَدَا/ما خلا/ليس" Lafzılarında:

جَائِي الْقَوْمُ لَيْسَ / لَا يَكُونُ زَيْدًا هُوَ إِسْتِثْنَاء babında

❗ NOT: 3'den 7. maddeye kadar olan yerlerde zikri geçen şibhi fiillerin zamirleri, amel etme şartları bulunmadığı vakitte müstetir olması vaciptir.

الْمَرْفُوعَاتُ

جَائِزُ الْإِسْتِثَارِ

zahir isim

زَيْدٌ

هو

zahir-müstetir

ضَرَبَ

Amil bazen müstetir zamire bazen de zahir isme isnad edilebiliyorsa böyle bir amilin isnad edildiği o müstetir zamire istitari-gizlenmesi caiz olan zamir denir.

Fail ve Naibi Failin Şu Yerlerde Gizlenmesi Caizdir:

1.) Müfret Gaib ve Gaibe'de:

زَيْدٌ يَضْرِبُ

هو müfred-gaib

زَيْدٌ ضَرَبَ

هو müfred-gaib

زَيْدٌ لَا يَضْرِبُ

هو müfred-gaib

زَيْدٌ لَيَضْرِبُ

هو müfred-gaib

هِنَّدٌ تَضْرِبُ

هي müfred-gaib

هِنَّدٌ ضَرَبَتْ

هي müfred-gaib

هِنَّدٌ لَا تَضْرِبُ

هي müfred-gaib

هِنَّدٌ لَتَضْرِبُ

هي müfred-gaib

2.) Tesniye ve Cemi Olmayıp, Amel Etme Şartı Tutan Şibhi Fiillerde:

زَيْدٌ مَضْرُوبٌ

هو ismi meful
(amel şartı var)

زَيْدٌ ضَارِبٌ

هو ismi fail
(amel şartı var)

زَيْدٌ هَاشِمِيٌّ

هو ismi mensub - مَنْصُوبٌ إِلَى هَاشِمٍ
(amel şartı var)

زَيْدٌ أَسَدٌ نَاطِقٌ

هو ismi müstear - مُجْتَرَى
(amel şartı var)

زَيْدٌ فِي الدَّارِ

هو zarfı müstekar - خَصْلٌ
(amel şartı var)

زَيْدٌ حَسَنٌ

هو sıfatı müşebbehe
(amel şartı var)

ضَمِيرٌ بَارِزٌ مُتَّصِلٌ

BARİZ MUTTASIL ZAMİRLERİN BULUNDUĞU YERLER:

1.) Fiillerin Tesniyelerindeki Elif'ler:

ضَرَبَا ضَرَبْتَا ضَرَبْتُمَا
يَضْرِبَانِ تَضْرِبَانِ
لِيَضْرِبَا لَتَضْرِبَا إِضْرِبَا
لَا يَضْرِبَا لَا تَضْرِبَا

2.) Fiillerin cemi müzekkerlerindeki Vav'lar:

ضَرَبُوا ضَرَبْتُمْ (ضَرَبْتُمْوَا)
يَضْرِبُونَ تَضْرِبُونَ

3.) Fillerin Cemi Müenneslerindeki Nun'lar:

ضَرَبْنَ ضَرَبْتُنَّ يَضْرِبْنَ
إِضْرِبْنَ تَضْرِبْنَ لِيَضْرِبْنَ لَا يَضْرِبْنَ

4.) Fiili Mazideki Müfret Müzekker Muhatab ve Muhataba ve Nefsi Mütekellim Vahdedeki ت Harfleri:

ضَرَبْتُ ضَرَبْتَ ضَرَبْتِ

5.) Fiili Mazideki Nefsi Mütekellim Meal Gayrı نا'sı:

ضَرَبْنَا

6.) Fiili Mazinin Dışındaki Müfret Müennes Muhataba ي'sı

تَضْرِبِينَ إِضْرِبِي لَا تَضْرِبِي